

PRINCIPY PRÁVNÍHO MYŠLENÍ

VÁHY A MEČ

PRÁVOVĚDNÉ TESTY

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.2

© Ivo Telec, 2007

TEMATICKÝ OBSAH

1. Právní argumentace
2. Střet práv (svobod) nebo dober
3. Zásada poměrnosti
4. Právovědné testy
5. Test poměrnosti cíle a prostředku
6. Test pojmových znaků autorského díla
7. Test pojmových znaků know-how
8. Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského etc.

DEVÍZA

**Víra v přesnost právní vědy
by nebyla ničím bez naděje
na spravedlnost.**

Ta však není ničím bez lásky.

1. ČÁST

VŠEOBECNĚ

VÁHY A MEČ

atributy ctnosti Spravedlnosti

PRÁVNICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

- **Doktorský studijní program**
„Teoretické právní vědy“
- **Magisterský studijní program**
„Právo a právní věda“

SPRÁVNÁ VĚDECKÁ PRAXE

- Požadavek správné (dobré) vědecké praxe, *viz zásady ap.*
- Vědecký řád a právní řád
*srv. pravidla hospodářské soutěže
mezi v. v. i. či vysokými školami aj.*

JAK NALÉZT SPRAVEDLNOST?

- **Příkaz podle nejlepšího vědomí a svědomí**
(*nach bestem Wissen und Gewissen*) vyžaduje:
  1. vnitřní právní **intuici**
  2. osobní **zkušenost**
    - vlastním prožitím dobra spravedlnosti
    - nahromaděnou vlastní právní praxí
  3. naučenost právních **principů** a právních **norem**
(práva)
  4. znalost **skutku**
  5. schopnost **podřadit skutek** pod právní princip
nebo pod právní normu (právní kvalifikace skutku)

PRÁVNÍ ARGUMENTACE

- Logická argumentace
např. důkaz a contrario, a simile
- Rétorická argumentace
  - ✓ hodnocení, poměřování významu (právní síly) práv, právních pojmů, právních institucí:
co platí pro méně významný pojem (pro vazbu), o to více platí pro významnější pojem (pro trest odnětí svobody), není-li to v rozporu účelem trestu

KDO MÁ LEPŠÍ PRÁVO?

- **Právně rétorická (významová) otázka:**
„Kdo má lepší právo? Které právo je lepší?“
- **právo vyšší právní síly**
např. právo ústavní v. právo podústavní, např. občanské
- **právo většího právního významu**
např. právo vlastnické (absolutní) v. právo nájemní (relativní)
- **právo starší**
např. starší v. mladší právo známkové
- **právo hodné přednostní ochrany (přirozenější)**
např. osobnostní právo na život v. právo majetkové

PŘÍKLAD: Nahlížení do bytu

Manželé si v létě zakoupili přízemní byt v obytném domu v klidné městské zástavbě.

O rok později místní podnikatel otevřel na veřejném prostranství před domem letní zahrádku s mobilním pivním stánkem.

Hosté, sedící pár kroků od oken bytu, zvědavě nahlíželi do bytu.

DEVÍZA

„PRÁVO NENÍ TEXT“

- **Právní předpis**

= pouhé textové **východisko**
vědeckého zjištění

- a. **účelu**

- b. **obsahu (příkazu, zákazu, dovolení)**

nehmotné právní normy,

a to výkladem právního předpisu

PRÁVNĚ ARGUMENTAČNÍ METODY

■ Metody právovědného dokazování

1. metoda logická
2. metoda rétorická
3. metoda nazření podstaty a smyslu
4. metoda účeloslovně hodnotová
5. metoda jednoho práva (*one right answer*)
6. metoda jednoty ústavy
7. metoda právních principů
8. metoda poměřování (proportionality); *Test poměrnosti*
9. metoda trojí konformity (mezinárod., komunit., ústavní)

- **Dokazování pravdivosti tvrzení**
  1. empiricky, *např. experimentem*
  2. analyticky, *např. logickým odvozením*
- **Předmět**
  1. tvrzení právní
  2. tvrzení skutkové
- **Cíl**

přijetí myšlenkové teze:
např. akceptace, že někdo porušil právo jiného
- **Nástroj, např. Test poměrnosti cíle a prostředku**

PRÁVNÍ POZNATEK

- **Povaha** (druh poznatku)

= výsledek právního poznávání:

1. právovědného (vědeckého)
2. právně citového (vycítění); *srv. spravedlnost*

- **Pravdivost**

- ✓ zkušenost **prožitím** dobra a spravedlnosti
- ✓ pravdivost **předpokladů**
- ✓ **správnost** myšlenkového **postupu**

NÁZOR

1. **Světónázor** (ucelené vědění o světě, obraz světa)
2. **Právní názor** **X** **dojem** (nedokázané tvrzení)
  - ✓ obsahem právovědně dokázaný, přezkoumatelný závěr o tom, co je právem (**co platí**)
  - ✓ forma *např. stanoviska pléna nebo kolegia NS nebo NSS ke sjednocování rozhodování* ☹️
3. **Právně politický názor**
  - ✓ obsahem odůvodněná představa o tom, co by mělo být **budoucím právem**

PRÁVNÍ NÁZOR

- Vědecky neplatí rčení „*dva právníci, tři názory*“
- Právní názor na právo hmotné nebo procesní
- **Znaky**
  1. správnost (argumentačně prokázaná)
s vyloučením odlišnosti: *one right answer*
  2. odůvodněnost důkazy (argumenty)
  3. srozumitelnost
  4. přezkoumatelnost
  5. zveřejnitelnost (transparentnost)

SPRÁVNOST PRÁVNÍHO NÁZORU

= **souhlas s:**

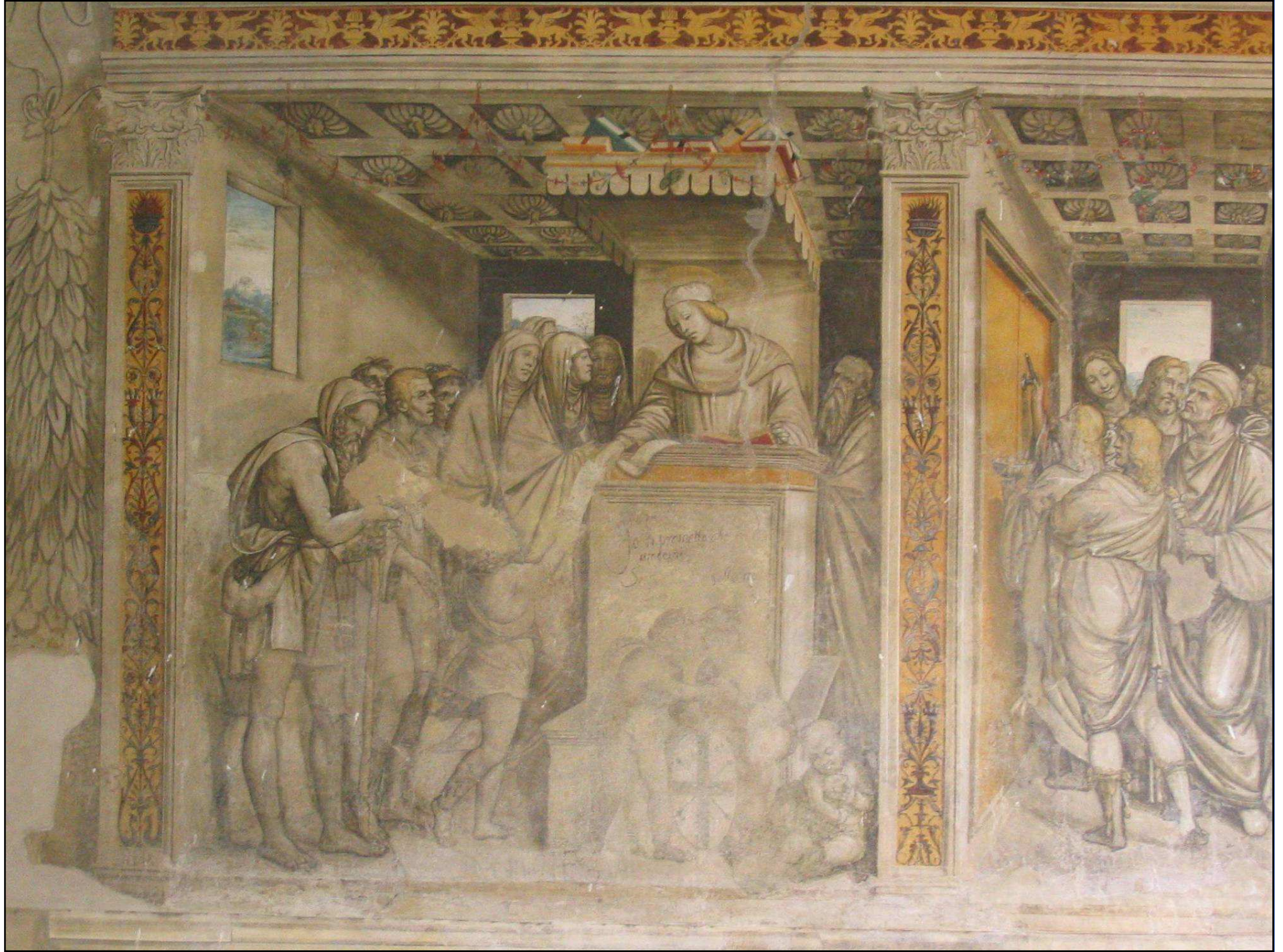
1. logickými pravidly právního myšlení
2. hodnotovým vyvážením

= **bezespornost** právního názoru

■ **Požadavky právního myšlení**

1. věcná pravdivost
2. logická správnost
3. hodnotová vyváženost

2. ČÁST

PRÁVNÍ STŘETY

PRÁVO (SVOBODA) v. PRÁVO (SVOBODA)

- **Východiskem přirozený zákon rovnováhy**
(Gleichgewichtsgesetz)
- **Lidská práva a svobody**
  - lze je pojmově, věcně i právně členit a části **přiřadit** jednotlivcům, *např.:*
    1. sdružovací právo, *srv. přitažlivost stejnorodého*
    2. právo zastávat veřejné úřady
    3. svoboda projevu aj.

PRÁVO (SVOBODA) v. VŠEOBECNÉ DOBRO

⇐ Přirozený zákon rovnováhy

- **Všeobecná dobra** (veřejná blaha, veřejné statky)
  - nelze je rozložit a části přiřadit **jednotlivcům**
  - prospěch z nich patří **nedělitelně** všem
  - nikdo není vyloučen mít z nich prospěch
- 1. zdravé životní prostředí
- 2. veřejná morálka
- 3. veřejné zdraví vč. národního zdraví
- 4. veřejná bezpečnost vč. národní bezpečnosti
- 5. veřejný pořádek aj.

NUCENÁ LICENCE PATENTOVÁ

subjektivní právo patentové
(právní monopol využívání vynálezu)

v.

ohrožení důležitého veřejného zájmu
např. na dobru veřejného zdraví

řešení rozhodnutím ÚPV o udělení nucené licence

z. č. 527/90 Sb., o vyn. a zlepš. návr.

VÝKON VEŘEJNÉHO ÚŘADU A UTAJENÍ INFORMACÍ

- **Subjektivní právo každého na rovný přístup k veřejným úřadům** čl. 21/4 LZPS
  - ☛ právní rovnost v občanské společnosti
  - ☛ zákaz znevýhodňování (diskriminace) při ucházení se o výkon veřejného úřadu
  - ✗ všeobecné dobro bezpečí
např. utajení určitých informací

- **Střet** mezi:
subjektivním právem v. obecným dobrem
  - ☛ oprávněný cíl a **přiměřený** požadavek
utajování určitých informací
např. v zájmu CZ

**legální řešení střetu institucí bezpečnostní
způsobilosti uchazeče, osvědčené ve správním řízení**

z. č. 412/05 Sb., o ochr. utaj. skut. a o bezp. způs.

DRUHY STŘETŮ

1. subjektivní právo
(svoboda)

✘ subjektivní právo
(svoboda)

2. subjektivní právo
(svoboda)

✘ všeobecné dobro

3. všeobecné dobro

✘ všeobecné dobro

- **výkon svobody projevu**

např. kritického hodnocení odborné práce

v.

právo na zachování dobrého jména

např. v odborných kruzích

- **výkon práva podnikat**

např. provozovat pohostinství s letní zahrádkou

v.

právo na soukromí

např. při bydlení vedle letní zahrádky hostince

PRÁVNÍ ŘEŠENÍ STŘETU

- ☛ **upřednostnění výkonu jednoho statku**
(práva, svobody, všeobecného dobra)
před druhým
zvážením vzájemné poměrnosti
- ☛ **nalezení spravedlivého řešení**

OBCHODNÍ ZÁKONÍK

NESPORNÉ ŘÍZENÍ

ZÁSADA POMĚRNOSTI

- Základem osvědčené principy právního státu
  - mj. úcta k právům a svobodám jedince

- **Poměr**
  - a. výkonu práv (svobod) navzájem
  - b. výkonu práva (svobody) a výkonu právní ochrany všeobecného dobra
    - a. výkonu právních ochran všeobecných dober navzájem

☛ vědecky testovatelné zásady:

- 1. zásada poměrnosti (proportionality)**
zásahu a cíle
(zásada zákazu nadměrného zásahu)
- 2. zásada zákazu zneužití moci**
nebo práva

3. ČÁST

VŠEOBECNĚ O PRÁVOVĚDNÝCH TESTECH

PRÁVOVĚDNÉ TESTY

- Testování vědecky přijatelné právní hypotézy (domněnky, tvrzení); *quid iuris?*

- Všeobecné právovědné testy
  1. test ústavní konformity
  2. testy výkladové dle vykládaného předmětu
  3. kolizní test poměrnosti

- **Zvláštní právovědné testy, např.:**
  1. Test pojmových znaků literárního, jiného uměleckého nebo vědeckého díla
  2. Test pojmových znaků know-how
  3. Test pojmových znaků průmyslového vzoru
  4. Test pravděpodobnosti záměny ochranných známek
  3. Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského, práv souvisejících s právem autorským a práva k databázím

- ☛ odstranění pochybností o právu
- ☛ nalezení spravedlivého řešení

v podobě přezkoumatelného jistotného
právního názoru ←

4. ČÁST

TEST POMĚRNOSTI CÍLE A PROSTŘEDKU

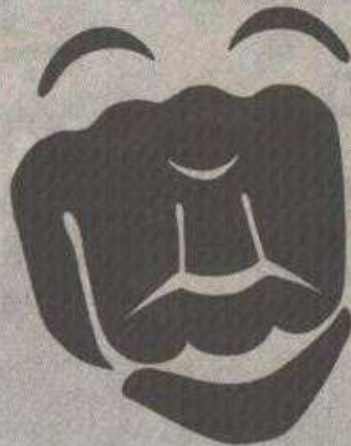
Jeden
pohled
nestačí...

...dva pohledy,
dva významy

Vždy
dvakrát
ověřené zprávy
na www.idnes.cz

Můžete nám věřit. **iDNES.cz**

MFD 12.5.07

Jeden pohled nestačí...
...dva pohledy, dva významy

Vždy **dvakrát**
ověřené zprávy
na www.idnes.cz

Můžete nám věřit. **iDNES.cz**

NÁSTROJE A POUŽITÍ

■ **Nástroje**

1. **cit** pro rovnováhu (*Gleichgewichtsempfindung*)
2. **zdravý a právovědný (metodický) rozum**

■ **Použití**

1. **kontrola ústavnosti** abstraktních právních norem při jejich
  - a. přijímání, *např. Parlamentem*
  - b. rušení, *např. Parlamentem či ÚS*
2. **rozhodování sporů** o konkrétní právo soudem, popř. správním úřadem

ZDROJE

- **Judikatura německého Spolkového ÚS**
50. – 60. léta 20. stol.
- **Právní doktrína**
  - ➔ *Dworkinova* teorie právních principů
- **ESLP, ÚS**
- **Český ÚS od 1994**
sp. zn. Pl. ÚS 4/94 (č. 214/94 Sb.)

- Neratifikovaná *Smlouva o Ústavě pro Evropu*
čl. I-11/1, 4; čl. II-112/1 *Listiny zákl. práv EU*:
omezení výkonu práv při dodržení zásady
proporcionality, jsou-li:
  1. nezbytná
  2. skutečně odpovídají:
    - cílům obecného zájmu, uznávaným EU
    - potřebě ochrany práv a svobod druhého

Z ČESKÉ JUDIKATURY

Nálezy ÚS, např.:

- *sp. zn. Pl. ÚS 4/94 (č. 214/94 Sb.) ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení trestního řádu*
- *sp. zn. Pl. ÚS 15/96 (č. 280/96 Sb.) ve věci návrhu na zrušení ustanovení zákona o vlastnictví bytů*

- *sp. zn. Pl. ÚS 16/98 (č. 68/99 Sb.) ve věci návrhu
na zrušení některých ustanovení zákona o střelných zbraních*
- *sp. zn. III. ÚS 256/01 (nál. č. 35 Sb. nál. a usn., sv. 25) ve věci ústavní stížnosti proti rozsudku VS v Praze
v řízení o ochraně osobnosti*
- *sp. zn. Pl. ÚS 41/02 (č. 98/04 Sb.) ve věci*

- *sp. zn. IV. ÚS 412/04, dosud úřed. nezveř., soukr. zveř. Soud. rozhl. 2006/2, ve věci ústavní stížnosti proti rozsudku OS v Ostravě v řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům*

STRUKTURA

Poměr spravedlivého cíle zásahu do práva, svobody nebo obecného dobra a zvoleného spravedlivého prostředku zásahu (zákaz nadměrného zásahu)

- 1. Popis skutkového děje (zásahu)**
- 2. Podřazení skutkového děje právní kvalifikaci**
- 3. Posouzení testovaných hledisek (logický úsudek a zhodnocení) včetně vycítění újmy**
- 5. Závěr (právní názor), směřující k rozhodnutí**

HLEDISKA

1. **spravedlivost cíle zásahu** (legitimita cíle)
2. **spravedlivost důvodu dosažení cíle zásahu** (legitimita cíle)
3. **objektivní způsobilost zásahu dosáhnout zamýšleného cíle** (dosažitelnost cíle)
4. **popis event. jiných způsobů** (variant prostředků), jimiž bylo nebo by bylo možno **objektivně dosáhnout** stejného nebo srovnatelného cíle (popis alternativních způsobů)

5. **věcná nebo právní možnost použití event. šetrnějšího způsobu**
6. **spravedlivost způsobu zásahu [šetrnost (vhodnost) použitého prostředku zásahu, zvoleného z více event. možných prostředků při minimalizaci újmy či jiného záporného dopadu (legitimita způsobu)]**
7. **přiměřenost zásahu zamýšlenému cíli (přiměřenost v užším smyslu)**

DŮKAZY PŘIMĚŘENOSTI ZÁSAHU K CÍLI

1. důkaz empirický

- i. rozsah, viz územní, množstevní, časový, jiný
- ii. následky, např. trvalé
- iii. jiná skutková závažnost zásahu, např. pohnutka pomstychtivosti

2. důkaz systémový (zhodnocení zařazení dotčeného statku v právním řádu)

3. **důkaz kontextový** (zvážení dalších záporných dopadů, k nimž by došlo upřednostněním jednoho statku před jiným)
4. **důkaz hodnotový** (zvážení podstaty, smyslu a významu střetnuvších se hodnot v obecně uznávané hierarchii hodnot)
5. **zhodnocení všech důkazů** přiměřenosti zásahu k cíli v jejich vzájemné souvislosti

Test poměrnosti cíle a prostředku

verze 1.1

Prohlášení shody

Test poměrnosti cíle a prostředku odpovídá právním požadavkům, které vyplývají pro řešení střetu práv, svobod nebo obecných dober zejména z:

- a) *Mezinárodního paktu o občanských a politických právech*, vyhl. pod č. 120/1976 Sb., *Opčního protokolu*, vyhl. pod č. 169/1991 Sb., a *Druhého opčního protokolu týkajícího se zrušení trestu smrti*, vyhl. pod č. 100/2004 Sb. m. s.
- b) *Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech*, vyhl. pod č. 120/1976 Sb.
- c) *Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5 a 8*, vyhl. pod č. 209/1992 Sb., *dodatkového protokolu a protokolů č. 2, 4, 6 a 7*, vyhl. pod č. 209/1992 Sb., a *protokolu č. 9*, vyhl. pod č. 41/1996 Sb.
- d) *Listiny základních práv a svobod*, vyhlášené jako součást ústavního pořádku České republiky pod č. 2/1993 Sb.
- e) *zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku*, ve znění pozdějších předpisů.

Test poměrnosti cíle a prostředku dále zásadně odpovídá právní argumentaci, obsažené v odůvodněních následujících právních rozhodnutí, a to v:

- a) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 12. 10. 1994*, sp. zn. Pl. ÚS 4/94, zveř. pod č. nál. 46 Sb. nál. a usn., sv. 2, vyhl. pod č. 214/1994 Sb., *ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení trestního řádu*
- b) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 9. 10. 1996*, sp. zn. Pl. ÚS 15/96, zveř. pod č. nál. 99 Sb. nál. a usn., sv. 6, vyhl. pod č. 280/1996 Sb., *ve věci návrhu na zrušení ustanovení zákona o vlastnictví bytů a ústavní stížnosti proti rozhodnutí Ministerstva obrany ve věci žádosti o souhlas s prodejem bytů ozbrojených složek*
- c) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 17. 2. 1999*, sp. zn. Pl. ÚS 16/98, zveř. pod č. nál. 25 Sb. nál. a usn., sv. 13, vyhl. pod č. 68/1999 Sb., *ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona o střelných zbraních*
- d) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 21. 3. 2002*, sp. zn. III. ÚS 256/01, zveř. pod č. nál. 37 Sb. nál. a usn., sv. 25, *ve věci ústavní stížnosti proti rozsudku Vrchního soudu v Praze v řízení o ochraně osobnosti*

Test poměrnosti cíle a prostředku

- e) *nálezů Ústavního soudu v Brně ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 41/02, zveř. pod č. nál. 10 Sb. nál. a usn., sv. 32, vyhl. pod č. 98/2004 Sb., ve věci návrhu na zrušení ustanovení zákona o ochraně utajovaných skutečností*
- f) *nálezů Ústavního soudu v Brně ze dne 7. 12. 2005, sp. zn. IV. ÚS 412/04, dosud nezveř. ve Sb. nál. a usn., zveř. v Soudních rozhledech, 2006, č. 2, s. 49 – 53, ve věci ústavní stížnosti proti rozsudku Okresního soudu v Ostravě v řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům.*

Položená právní otázka

Pomocí testu má být zodpovězena následující právní otázka:

Tato otázka mi byla položena zadavatelem, jímž je:

Předložené podklady

Při posuzování zadané právní otázky jsem vycházel z následujících podkladů:

Podklady mi byly předloženy _____

Za svá jsem vzal skutková tvrzení, obsažená ve shora uvedených podkladech, o jejichž věrohodnosti jsem neměl pochyb, a bez nichž by nebylo lze učinit závěr o právní otázce.

Hlediska

Východiskem dosažení právního závěru mi byly následující skutečnosti (hlediska):

- a) skutkové okolnosti a jejich vzetí za své

- b) právní posouzení.

Použité metody

K zodpovězení právní otázky jsem použil, kromě obecně uznávaných nebo právně přikázaných metod výkladu mezinárodních smluv, právních předpisů, právních úkonů nebo právních rozhodnutí, následující metody, vedoucí k dosažení právního závěru, a to:

- a) metodu uznání skutkových tvrzení
- b) metodu popisnou a rozřídovací
- c) logické metody odvození a rozboru
- d) metodu ústavní konformity
- e) metodu proporcionality
- f) metodu šetrnosti
- g) metodu vnímání újmy
- h) metodu celkového hodnocení.

1. Část popisná

- 1.1 Skutkový popis zásahu do práva, svobody nebo všeobecného dobra
- 1.2 Podřazení skutkového děje (zásahu) právní kvalifikaci
- 1.3 Popis zamýšleného cíle, sledovaného zásahem
- 1.4 Právní kvalifikace zasaženého práva, svobody nebo všeobecného dobra
- 1.5 Údaje o nositeli zasaženého práva či svobody nebo o poživatelích všeobecného dobra
- 1.6 Údaje o původci zásahu

2. Část rozborová

- 2.1 Spravedlivost cíle zásahu (legitimita cíle)
- 2.2 Spravedlivost důvodu (nezbytnost) dosažení cíle zásahu (legitimita důvodu)
- 2.3 Objektivní způsobilost zásahu dosáhnout zamýšleného cíle (dosažitelnost cíle)
- 2.4 Popis event. jiných způsobů (variant prostředků), jimiž bylo nebo by bylo možno objektivně dosáhnout stejného nebo srovnatelného cíle šetrněji (popis alternativních způsobů)
- 2.5 Věcná nebo právní možnost použití event. šetrnějšího způsobu
- 2.6 Spravedlivost způsobu zásahu [šetrnost (vhodnost) použitého prostředku zásahu, zvoleného z více event. možných prostředků při vyloučení nebo omezení újmy či jiného záporného dopadu včetně popisu záporného dopadu (legitimita způsobu)]
- 2.7 Přiměřenost zásahu zamýšlenému cíli (přiměřenost v užším smyslu)

3. Část důkazní¹

- 3.1 Důkaz empirický (např. rozsah zásahu, následky aj. skutkové okolnosti případu)
- 3.2 Důkaz systémový (zhodnocení zařazení zasaženého práva, svobody nebo všeobecného dobra v právním řádu)
- 3.3 Důkaz kontextový (zvážení dalších záporných dopadů, k nimž by došlo upřednostněním jednoho práva, svobody nebo všeobecného dobra před jiným)
- 3.4 Důkaz hodnotový (zvážení podstaty, smyslu a významu střetnuvších se hodnot v obecně uznávané hierarchii hodnot)
- 3.5 Zhodnocení všech důkazů přiměřenosti zásahu k cíli, které jsou jednotlivě zhodnoceny výše, v jejich vzájemné souvislosti

¹ Důkazy přiměřenosti zásahu zamýšlenému cíli (důkazy přiměřenosti v užším smyslu); viz bod 2.7.

4. Závěr

Upřednostnění výkonu / ochrany _____

_____

před _____

_____

bylo/bude / nebylo/nebude

ve výše popsaném případě právně možné.

Doložka

Prohlašuji na svou odbornou a stavovskou čest, že k výše uvedenému právnímu názoru jsem dospěl podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nezávislé na jiných osobách, pouze na základě výše uvedených podkladů, hledisek, metod a právních norem vyplývajících z citovaných pramenů.

Shora podaný závěr vyjadřuje právní názor posuzovatele, který je argumentačně podložen, jak je výše uvedeno.

Test poměrnosti cíle a prostředku, obsahující právní názor z něho vyplývající, je předložen bez rozporů.

Tento test obsahuje sedm číslovaných a v jednu listinu spojených stran bez příloh.

Posuzovatel:

V _____ dne _____ _____

5. ČÁST

DALŠÍ PRÁVOVĚDNÉ TESTY

5.1

TEST POJMOVÝCH ZNAKŮ LITERÁRNÍHO, JINÉHO UMĚLECKÉHO NEBO VĚDECKÉHO DÍLA

PŘÍKLAD:

Výtvarník na zakázku vytvořil grafickou postavičku člověka za účelem označování služeb.

Objednatel postavičku použil nad rámec účelu vyplývajícího ze smlouvy o dílo, uzavřené s výtvarníkem.

Tvrdil přitom, že se vůbec nejedná o umělecké dílo, nýbrž o běžné schematické vystižení lidské postavy.

VÝZNAM A POUŽÍVÁNÍ

- **Odstranění pochybnosti** o tom, zda určitý ideální statek je, či není autorským dílem
- **Zodpovězení předběžné autorskoprávní otázky** v civilním, správním nebo trestním procesu či při mimosoudním vyřízení věci
  - ☛ zodpovězení bez mezitímního rozsudku
  - ☛ výrok mezitímního rozsudku

- ☛ **námitka** namítajícího, jemuž náleží autorské právo k dílu, dotčené užíváním přihlašovaného označení, a to **proti zápisu** označení **v přihlašovacím známkovém řízení**
  - ☛ **správně procesní posouzení**
předběžné soukromoprávní otázky,
zda jde o autorské dílo a o právo k němu

z. č. 441/03 Sb., o ochr. zn.

OCHRANNÉ ZNÁMKY**ÚŘAD PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ**

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s
designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 2.4.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 30.3.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 28.2.2007

Zdroj
(210) Číslo spisu
(540) Reprodukce/Znění OZ

ÚPV-ČR
142405

(111) Číslo zápisu
(511) Třídy výrobků a služeb
(531) Vídeňské obrazové třídy
(220) Datum podání přihlášky
(320) Datum práva přednosti:
(330) Země priority:
(442) Datum zveřejnění přihlášky
(151) Datum zápisu
(730) Přihlašovatel/vlastník

275797
21, 30, 35
26.11.8 ; 26.4.24 ; 26.4.18 ; 27.5.4 ; 27.5.1 ; 27.5.24
27.04.1999
27.04.1999
CZ
13.07.2005
26.10.2005
ISOline s. r. o.

(740) Zástupce

Kozí 915/7
Praha 1 CZ
11000
Ing. Jaroslav Novotný
Římská 45
Praha 2 CZ
120 00

Stav
Druh

Platný dokument
Kombinovaná

(510) Seznam výrobků a služeb

(21) obaly na nápoje, lahve, zejména lahve z plastických hmot;
(30) potraviny rostlinného původu zvláště s obsahem kávy,
kaka a nebo čokolády, kakaové, kávové, čajové nebo
čokoládové nápoje, ovesné vločky nebo jiné obilniny pro
osobní konzumaci, cukrovinky, bonbony, karamely, oplatky,
zejména s obsahem posilujících prostředků, stimulanty pro
zlepšení chutě potravin; (35) inzertní, reklamní a propagační
činnost.

OCHRANNÉ ZNÁMKY**ÚŘAD PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ**

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s
designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 2.4.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 30.3.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 28.2.2007

Zdroj WIPO-CZ
(540) Reprodukce/Znění OZ

(561) Přepis do latinky GRICHKO.
 (811) Číslo zápisu **606346**
 (511) Třídy výrobků a služeb 25, 35
 (531) Vídeňské obrazové třídy 25.1 ; 27.5 ; 27.5.1
 (151) Datum zápisu 30.08.1993
 Datum oznámení pro CZ 20.10.1993
 (180) Datum konce platnosti 30.08.2013
 (730) Přihlašovatel/vlastník **OBCHTCHESTVO S OGRANITČENNOI OTVETSTVENNOSTYOU "GRICHKO"**
 str. 2, 34, oul. Pyatnitskaya
 RU-113095 MOSKVA RU
 (812) Země původu RU
 (740) Zástupce **I.Y. Tchoudakova**
 ap.34, 12, oulitsa Kravtchenko
 RU-119331 Moscou RU
 Stav Platný dokument
 Druh Kombinovaná
 (510) Seznam výrobků a služeb 25 Vêtements; souliers de ballet et de danse.
 Clothing; ballet and dance shoes.
 Prendas de vestir; zapatillas de ballet y de baile.
 35 Aide à la direction d'entreprises commerciales ou industrielles;
 recherche de marché.

HLEDISKA

1. **skutkové okolnosti** a jejich event. vzetí za své, *např. sdělení doby vzniku díla*
2. **odborné posouzení** skutečností, k nimž je třeba, *zejm. jedinečnosti výsledku; též ad 3.*
3. **právní posouzení**, *viz legální pojmové znaky autorského díla podle a. z.*

METODY

1. metoda uznání skutkových tvrzení
    × dokazování skutkových tvrzení
2. metoda popisná a rozříd'ovací
3. logické metody odvození a rozboru
4. metoda uměleckého nebo vědeckého vnímání
5. metoda celkového posouzení

STRUKTURA

1. úvod vč. prohlášení shody, položení právní otázky a uvedení metod
2. část údajová
3. část znaková
4. závěr $\Rightarrow$, event. doložka o nestrannosti

ZÁVĚR

- **Obsah závěru:**

přezkoumatelný bezrozporný právní názor
na právo (*in concreto* na právo autorské)

**Test pojmových znaků
literárního, jiného uměleckého nebo
vědeckého díla**

verze 1.1

Prohlášení shody

Test pojmových znaků literárního, jiného uměleckého nebo vědeckého díla,¹ rozuměno a dále též použito autorského díla,² odpovídá autorskoprávním požadavkům (autorskoprávním pojmovým znakům), které obecně na právní status autorského díla nebo zvlášť na právní status některého autorského díla kladou právní normy vyplývající z:

- a) *Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl z 9. září 1886, ve znění pařížské revize z 24. července 1971, vyhl. pod č. 133/1980 Sb., ve znění vyhl. pod č. 19/1985 Sb.*
- b) *Dobody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, přílohy 1C k Dobodě o zřízení Světové obchodní organizace, vyhl. pod č. 191/1995 Sb.*
- c) *Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském, vyhl. pod č. 33/2002 Sb. m. s.*
- d) *Smlouvy o založení Evropského společenství, vyhl. pod č. 44/2004 Sb. m. s. ,* jakož i z právních aktů z ní odvozených
- e) *českého zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona),³ ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 186/2006 Sb. a č. 216/2006 Sb.*

¹ Test byl zveřejněn roku 2005 pod původním názvem *Dotazník pojmových znaků autorských děl* a v prvotní podobě na portálu studentské komory Akademického senátu Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, přístupném v síti elektronických komunikací na adrese <http://www.skas.law.muni.cz>. Tiskem vyšla až revidovaná podoba 1.1, a to roku následující.

² Názvosloví kolísá na mezinárodní a vnitrostátní české úrovni. Právně doktrinárně se jeví označení „díla literární, jiná umělecká nebo vědecká“, jež používá i český autorský zákon č. 121/2000 Sb., jako nejpřesnější.

³ Podle předchozího českého autorského zákona č. 35/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů, viz *Telec, I.: Obecný dotazník k posouzení pojmových znaků děl podle autorského zákona. Bulletin advokacie, 1997, č. 5, s. 33 – 36.*

Položená autorskoprávní otázka

Pomocí testu má být zodpovězena následující autorskoprávní otázka věcného statusu (právní kvalifikace):

_____

Tato otázka mi byla položena zadavatelem, jímž je:

_____

_____

Předložené podklady

Při posuzování zadané autorskoprávní otázky jsem vycházel z následujících podkladů:

_____

Podklady mi byly předloženy _____

Za svá jsem vzal skutková tvrzení, obsažená ve shora uvedených podkladech, o jejichž věrohodnosti jsem neměl pochyb, a bez nichž by nebylo lze učinit závěr o právní otázce.

Hlediska

Východiskem dosažení autorskoprávního závěru mi byly následující skutečnosti (hlediska):

- a) skutkové okolnosti a jejich vzetí za své
- b) odborné posouzení skutečností, k nimž je třeba
- c) právní posouzení.

Použité metody

K zodpovězení autorskoprávní otázky jsem použil, krom obecně uznávaných nebo právně přikázaných metod výkladu mezinárodních smluv nebo právních předpisů,

následující metody, vedoucí ke zjištění pojmových znaků autorského díla vyplývajících z právního řádu, a to:

- a) metodu uznání skutkových tvrzení
- b) metodu popisnou a roztřídňovací
- c) logické metody odvození a rozboru
- d) metodu uměleckého nebo vědeckého vnímání
- e) metodu celkového hodnocení.

1. Část údajová

- 1.1 Název díla
- 1.2 Autorství nebo spoluautorství díla (dílo pravojmenné, pseudonymní, anonymní; dílo jednoho autora nebo dílo spoluautorů)
- 1.3 Popis díla (všeobecný popis, část díla, včetně názvu a jmen postav, jednotlivá vývojová fáze, stav dokončení díla)
- 1.4 Rozsah, účel, význam díla⁴ aj.
- 1.5 Dílo souborné a popis jeho prvků
- 1.6 Dílo původní nebo odvozené (překlad, úprava, hudební úprava nebo jiné tvůrčí zpracování původního díla)
- 1.7 Dílo zaměstnanecké nebo za něj považované
- 1.8 Dílo kolektivní
- 1.9 Dílo školní
- 1.10 Dílo audiovizuální nebo audiovizuálně užitě
- 1.11 Dílo na objednávku nebo soutěžní
- 1.12 Druh objektivně vnímatelné podoby vyjádření díla (např. elektronická aj.) a trvalost nebo dočasnost vyjádření
- 1.13 Popis věci (nosiče), jíž, v níž nebo na níž je dílo vnímatelně vyjádřeno
- 1.14 Doba vzniku díla
- 1.15 Stav zveřejnění díla

⁴ Skutečnosti bez vlivu na pojmové znaky autorského díla; výslovně viz § 2 odst. 1 českého autorského zákona č. 121/2000 Sb.

- 1.16 Stát původu díla
- 1.17 Stav zápisu díla v rejstříku předmětů ochrany, vedeném příslušným kolektivním správcem majetkových práv autorských
- 1.18 Doba trvání event. majetkových práv autorských
- 1.19 Jiné k popisu díla

- 1.20 Údaje o autorovi nebo spoluautorech
- 1.21 Stav zápisu autorství nebo spoluautorství díla v rejstříku předmětů ochrany, vedeném příslušným kolektivním správcem majetkových práv autorských
- 1.22 Jiné k autorovi nebo spoluautorům
- 1.23 Údaje o zaměstnavateli u díla zaměstnaneckého nebo o osobě považované za zaměstnavatele u díla považovaného za dílo zaměstnanecké
- 1.24 Údaje o objednateli nebo vyhlášovatelé soutěže u díla na objednávku nebo soutěžního
- 1.25 Údaje o vykonavateli event. majetkových práv autorských a o právním důvodu tohoto výkonu
- 1.26 Údaje o postupnicích licencí, o nabyvatelích oprávnění z licence nebo podlicence nebo o postupnicích práva výkonu event. majetkových práv autorských k dílu zaměstnaneckému nebo za něj považovanému a o jejich oprávněních

2. Část znaková

- 2.1 Věcné (funkční, technické, estetické) prvky, předurčené povahou díla
- 2.2 Věcnými prvky ponechaný volný tvůrčí prostor a jeho využití autorem nebo spoluautory (možnost osobitého tvůrčího ztvárnění)
- 2.3 Umělecké nebo vědecké prvky, vyplývající z volného tvůrčího prostoru
- 2.4 Popis uměleckých nebo vědeckých výrazových prostředků, jimiž je dílo vyjádřeno

- 2.5 Zdroje autorova čerpání [umělecká nebo vědecká představitivost (imaginace), umělecký nebo vědecký popud (inspirace), umělecké nebo vědecké vnuknutí (intuice)] nebo zdroje tohoto čerpání jednotlivých spoluautorů
- 2.6 Zvláštní osobní vlastnosti autorovy nebo jednotlivých spoluautorů, vedoucí ke vzniku díla
- 2.7 Poměr mezi věcnými prvky a prvky uměleckými nebo vědeckými

- 2.8 Druh tvůrčí činnosti autorova nebo spoluautorů, vedoucí ke vzniku díla
- 2.9 Druh jiné činnosti, využití autorem nebo spoluautory ke vzniku díla
- 2.10 Poměr mezi vynaloženou tvůrčí činností a činností jinou

- 2.11 Povaha výtvoru (výsledku tvůrčí činnosti autora nebo spoluautorů)
- a) jedinečná (jiným neopakovatelná)
  - aa) jedinečná co do způsobu výběru nebo uspořádání obsahu (u díla souborného)
  - b) původní (vlastní duševní výtvor), (u počítačového programu, fotografie nebo u literární, jiné umělecké nebo vědecké databáze)

- 2.12 Vystižení toho, co je dílem vyjádřeno (vyjádření obsahu)
- a) zvláště vystižení vyjádřeného vědeckého poznatku, a to z hlediska správnosti logického zdůvodnění a jeho přezkoumatelnosti, novosti, uspořádanosti, podstatnosti a použití výzkumného postupu
- 2.13 Vyjádření autorova smyslu pro krásu umění nebo pro utříděnost vědy anebo takového smyslu jednotlivých spoluautorů

- 2.14 Přítomnost alespoň minimálního stupně umělecké nebo vědecké hodnoty díla a v čem spočívá

- 2.15 Objektivní způsobilost díla k uměleckému nebo vědeckému vnímání (vyvolání uměleckého nebo vědeckého dojmu) a způsob smyslového

vnímání díla

2.16 Podřazenost díla pod druh literárního, jiného uměleckého nebo vědeckého díla

3. Výjimka z autorskoprávní ochrany

3.1 Druh díla vyjmutého z autorskoprávní ochrany

3.2 Právní důvod výjimky

4. Závěr (právní názor)

Na základě shora podaného metodického posouzení autorskoprávní věci vyslovuji následující právní názor, jímž odpovídám na položenou autorskoprávní otázku:

Výše popsané dílo **je / není autorským dílem**.

a to podle *Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl z 9. září 1886, ve znění pařížské revize z 24. července 1971, vyhl. pod č. 133/1980 Sb., ve znění vyhl. pod č. 19/1985 Sb., Dohody o obchodních aspektech práv ke duševnímu vlastnictví, přílohy 1C ke Dohodě o zřízení Světové obchodní organizace, vyhl. pod č. 191/1995 Sb., Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském, vyhl. pod č. 33/2002 Sb. m. s., Smlouvy o založení Evropského společenství, vyhl. pod č. 44/2004 Sb. m. s., jakož i právních aktů z ní odvozených, a českého zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona), ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 186/2006 Sb. a č. 216/2006 Sb.*

Autorskoprávně se jedná o dílo .

D o l o ž k a

Prohlašuji na svou odbornou a stavovskou čest, že k výše uvedenému právnímu názoru jsem dospěl podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nezávislé na jiných osobách, pouze na základě výše uvedených podkladů, hledisek, metod a právních norem vyplývajících z citovaných pramenů.

Shora podaný závěr vyjadřuje právní názor posuzovatele, který je argumentačně podložen, jak je výše uvedeno.

Test pojmových znaků literárního nebo uměleckého díla, obsahující odborné posouzení shora popsaných skutečností, a to formou odborného vyjádření, jakož i právní názor z něho vyplývající, je předložen bez rozporů.

Tento test obsahuje **osm** číslovaných a v jednu listinu spojených stran **bez příloh**.

Posuzovatel:

V dne

5.2

TEST DOVOLENÉHO UPLATNĚNÍ VÝJIMEK A OMEZENÍ PRÁVA AUTORSKÉHO, PRÁV SOUVISEJÍCÍCH S PRÁVEM AUTORSKÝM A PRÁVA K DATABÁZÍM

PŘÍKLAD: Citace

Výzkumník navázal na dosavadní stav technického poznání tím, že ve svém vědeckém díle o stavitelství citoval z několika zahraničních časopiseckých děl cizích autorů.

VÝZNAM A POUŽÍVÁNÍ

- **Posouzení řádného výkonu zákonné licence**
= dovolenosti zásahu do cizího soukromého práva
- **Zodpovězení předběžné otázky**
např. v civilním procesu či při mimosoudním vyřízení sporné věci

TŘÍSTUPŇOVÝ TEST

- *The three-step test*

§ 94 a

29/1 a. z.

- **Znaky**

1. **zvláštní zákonný případ omezení majetkového práva**

- i. autorského

- ii. souvisejícího s právem autorským

- iii. práva databázového,

nejde-li o užití chráněného statku:

2. narušující běžný způsob jeho užití

3. nepřiměřeně se dotýkající

oprávněných osobních (morálních)

nebo majetkových zájmů vlastníka práva

METODY

1. metoda uznání skutkových tvrzení
2. metoda popisná, rozřídovací
a srovnávací
3. logické metody odvození a rozboru
4. metoda hodnocení přiměřenosti
5. metoda hodnocení oprávněnosti zájmů

STRUKTURA

1. úvod vč. prohlášení shody, položení právní otázky a uvedení metod
2. část údajová
3. část znaková
4. závěr $\Rightarrow$, event. doložka o nestrannosti

ZÁVĚR

- **Obsah závěru:**

přezkoumatelný bezrozporný právní názor
na právo (*in concreto* na právo autorské)

**Test dovoleného uplatnění výjimek
a omezení práva autorského,
práv souvisejících s právem autorským
nebo práva k databázím**

verze 1.1

Prohlášení shody

Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského, práv souvisejících s právem autorským nebo práva k databázím odpovídá právním požadavkům, které na dovolené uplatnění zmíněných výjimek či omezení práva kladou právní normy vyplývající z:

- a) čl. 9 odst. 2 *Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl z 9. září 1886, ve znění pařížské revize z 24. července 1971*, vyhl. pod č. 133/1980 Sb., ve znění vyhl. pod č. 19/1985 Sb.¹
- b) čl. 13 *Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, přílohy 1C k Dohodě o zřízení Světové obchodní organizace*, vyhl. pod č. 191/1995 Sb.²
- c) čl. 10 *Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském*, vyhl. pod č. 33/2002 Sb. m. s.³
- d) čl. 249 (býv. čl. 189) *Smlouvy o založení Evropského společenství*, vyhl. pod č. 44/2004 Sb. m. s., jakož i z právních aktů z ní odvozených; zejména z čl. 5 odst. 5 *směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů práva autorského a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. č. L 167, 22. 6. 2001, s. 10)*.⁴
- e) § 29 odst. 1 a § 74, 78, 82, 86 a 94 odst. 1 *českého zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona)*, ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb.,

¹ Čl. 9 odst. 2 této mezinárodní smlouvy zní ve vyhlášeném českém překladu takto: „Zákonodárstvím států Unie se vyhrazuje možnost dovolit rozmnožování těchto děl“ (rozuměno literárních a uměleckých děl chráněných touto smlouvou, pozn. aut.) „v určitých zvláštních případech, pokud takové rozmnožení nenarušuje normální využívání díla a nepůsobuje neospravedlnitelnou újmu oprávněným zájmům autora.“

² Čl. 13 této mezinárodní smlouvy zní ve vyhlášeném českém překladu takto: „Členové omezí omezení a výjimky z výlučných práv na určité zvláštní případy, které nejsou v rozporu s normálním využíváním díla a neodůvodněné nepoškozují oprávněné zájmy majitele práva.“

³ Čl. 10 této mezinárodní smlouvy zní ve vyhlášením českém překladu takto: „(1) Smluvní strany mohou ve svém vnitrostátním zákonodárství stanovit omezení nebo výjimky z práv priznaných autorům literárních a uměleckých děl podle této Smlouvy v určitých zvláštních případech, které nejsou v rozporu s obvyklým využíváním díla a nepůsobují neospravedlnitelnou újmu oprávněným zájmům autora. (2) Smluvní strany zúží při uplatňování Bernské úmluvy všechna omezení nebo výjimky z práv v ní stanovených na jednotlivé zvláštní případy, které nejsou v rozporu s obvyklým využíváním díla a nepůsobují neospravedlnitelnou újmu oprávněným zájmům autora.“

⁴ Čl. 5 odst. 5 této směrnice zní ve vyhlášeném českém překladu takto: „Výjimky a omezení stanovené v odstavcích 1, 2, 3 a 4 mohou být použity pouze ve zvláštních případech, které nejsou v rozporu s běžným způsobem užití díla nebo jiného předmětu ochrany a nejsou jimi nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositele práv.“

Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského,
práv souvisejících s právem autorským nebo práva k databázím

č. 186/2006 Sb. a č. 216/2006 Sb.⁵

Test dovoleného uplatnění výjimek nebo omezení práva autorského, práv souvisejících s právem autorským a práva k databázím dále zásadně odpovídá právní argumentaci obsažené v odůvodnění následujících aktů, a to v:

- a) *zprávě skupiny odborníků Orgánu pro provádění dohody Světové obchodní organizace v řízení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy a Spojenými státy americkými ze dne 15. 6. 2000, č.: WT/DS160/R, ve věci United States – Section 110(5) of the US Copyright Act, přijaté Orgánem pro provádění dohody dne 27. 7. 2000 pod č.: WT/DS160/8, IP/D/16/Add.1.*
- b) *rozsudku Soudního dvora Evropských společenství v Lucemburku ze dne 7. 12. 2006, sp. zn. C-306/05, ve věci SGAE v. Rafael Hoteles S.A.*

Položená právní otázka

Pomocí testu má být zodpovězena následující právní otázka dovoleného uplatnění výjimek a omezení [REDACTED]:

⁵ § 29 odst. 1 tohoto zákona, ve znění přijatém zákonem č. 216/2006 Sb. s účinností ode dne 22. 5. 2006, zní takto: „*Výjimky a omezení práva autorského lze uplatnit pouze ve zvláštních případech stanovených v tomto zákoně a pouze tehdy, pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla a ani jím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.*“

Citované ustanovení autorského zákona platí obdobně pro výkonného umělce a jeho výkon (§ 74 cit. zák.), pro výrobce zvukového záznamu a jeho záznam (§ 78 cit. zák.), pro výrobce zvukově obrazového záznamu a jeho záznam (§ 82 cit. zák.), pro vysílatele a jeho vysílání (§ 86 cit. zák.), jakož i platí přiměřeně pro pořizovatele databáze (§ 94 odst. 1 cit. zák.).

Právní norma, která je citovaným ustanovením vyjádřena, obsahuje příkaz jen omezeného použití části autorského zákona. Ta část autorského zákona, která upravuje výjimky a omezení práv, je sice platná a účinná, avšak použitelná je jen omezeně, resp. vymezeně v duchu § 29 odst. 1, vyjádřeného tímto nebo srovnatelným testem.

Původní znění § 29 odst. 1 aut. zák., účinné v době od 1. 12. 2000 do 22. 5. 2006, znělo takto: „*Omezení práva autorského jsou dovolena jen ve zvláštních případech stanovených v tomto zákoně; nesmějí být vykládána způsobem, který by narušoval běžný výkon práv autorských a který by byl neospravedlivitelně na újmu oprávněným zájmům autora.*“ Toto původní ustanovení platilo obdobně pro nositele práv souvisejících s právem autorským a přiměřeně pro pořizovatele databáze; viz výše.

Rozšiřujícím výkladem podle podobnosti a zachování sledovaného účelu lze učinit právní závěr o tom, že „zvláštními případy“ podle § 29 odst. 1 aut. zák. se rozumí nejen tyto případy stanovené v „tomto zákoně“, tzn. v autorském zákonu, nýbrž i tyto případy stanovené v zákoně vůbec, tzn. v jakémkoli zákonu. Tento právní závěr je slučitelný s právem mezinárodním i právem Evropských společenství, jež zúžení jen na autorský zákon či na jiný jediný zákon neznají. Nutno však uvážit vzájemný poměr obecného a zvláštního, předchozího a pozdějšího, pokud by se jednalo o vícero konkrétních zákonů, které by tak stanovily, a to nejen navzájem, ale i v poměru k autorskému zákonu.

Tato otázka mi byla položena zadavatelem, jímž je:

Předložené podklady

Při posuzování zadané právní otázky jsem vycházel z následujících podkladů:

Podklady mi byly předloženy

Za svá jsem vzal skutková tvrzení, obsažená ve shora uvedených podkladech, o jejichž věrohodnosti jsem neměl pochyb, a bez nichž by nebylo lze učinit závěr o právní otázce.

Hlediska

Východiskem dosažení právního závěru mi byly následující skutečnosti (hlediska):

- a) skutkové okolnosti a jejich vzetí za své
- b) odborné posouzení skutečností, k nimž je třeba
- c) právní posouzení.

Použité mezinárodní smlouvy a právní předpisy

K zodpovězení zadané právní otázky jsem použil následující mezinárodní smlouvy a právní předpisy:

- a) *český zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 186/2006 Sb. a č. 216/2006 Sb., přičemž jmenovitě jsem použil toto ustanovení:*

- b) jakož i další právní prameny obsažené výše.

Použité metody

K zodpovězení právní otázky jsem použil, krom obecně uznávaných nebo právně přikázaných metod výkladu mezinárodních smluv nebo právních předpisů, následující metody, vedoucí ke zjištění dovoleného uplatnění výjimky a omezení práva, a to:

- a) metodu uznání skutkových tvrzení
- b) metodu popisnou, rozlišovací a srovnávací
- c) logické metody odvození a rozboru
- d) metodu hodnocení přiměřenosti
- e) metodu hodnocení oprávněnosti zájmů.

1. Část údajová

1.1	Právní povaha a druh chráněného statku
1.2	Název statku
1.3	Autorství nebo spoluautorství (dílo pravojmenné, pseudonymní, anonymní; dílo jednoho autora nebo dílo spoluautorů) či jiné původcovství nebo spolupůvodcovství
1.4	Popis statku (všeobecný popis, část díla, včetně názvu a jmen postav, jednotlivá vývojová fáze, stav dokončení)
1.5	Rozsah, účel, význam statku aj.
1.6	Dílo souborné a popis jeho prvků
1.7	Dílo původní nebo odvozené (překlad, úprava, hudební úprava nebo jiné tvůrčí zpracování původního díla)
1.8	Statek zaměstnanecký nebo za něj považovaný

- 1.9 Dílo kolektivní
- 1.10 Dílo školní
- 1.11 Dílo audiovizuální nebo audiovizuálně užitě
- 1.12 Dílo na objednávku nebo soutěžní
- 1.13 Druh objektivně vnímatelné podoby vyjádření statku (např. elektronická aj.) a trvalost nebo dočasnost vyjádření
- 1.14 Popis věci (nosiče), jíž, v níž nebo na níž je statek vnímatelně vyjádřen
- 1.15 Doba vzniku
- 1.16 Stav zveřejnění
- 1.17 Stát původu
- 1.18 Stav zápisu statku v rejstříku předmětů ochrany, vedeném příslušným kolektivním správcem majetkových práv
- 1.19 Doba trvání majetkových práv
- 1.20 Jiné k popisu statku

- 1.21 Údaje o autorovi nebo spoluautorech či o jiném původci nebo spolupůvodcích
- 1.22 Stav zápisu autorství nebo spoluautorství, jiného původcovství nebo spolupůvodcovství v rejstříku předmětů ochrany, vedeném příslušným kolektivním správcem majetkových práv
- 1.23 Jiné k autorovi nebo spoluautorům či k jinému původci nebo spolupůvodcům
- 1.24 Údaje o zaměstnavateli u statku zaměstnaneckého nebo o osobě považované za zaměstnavatele u statku považovaného za statek zaměstnanecký
- 1.25 Údaje o objednateli nebo vyhlášovatelé soutěže u díla na objednávku nebo soutěžního
- 1.26 Údaje o vykonavateli majetkových práv a o právním důvodu tohoto výkonu
- 1.27 Údaje o postupních licencích, o nabyvatelích oprávnění z licence nebo podlicence nebo o postupních práva výkonu majetkových práv autorských k dílu či výkonu zaměstnaneckému nebo za něj považovanému

Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského,
práv souvisejících s právem autorským nebo práva k databázím

a o jejich oprávněních

1.28 Popis předmětného užití cizího chráněného statku (popis skutkového děje)

1.29 Druh práva z duševního vlastnictví, jehož výkon může být užitím chráněného statku omezen (dotčená hodnota)

1.30 Druh práva, svobody nebo všeobecně sdíleného dobra, které je vykonáváno nebo požíváno užitím cizího chráněného statku (uplatněná kolidující hodnota)⁶

1.31 Údaje o uživateli cizího chráněného statku (vykonavateli svého práva nebo svobody či o požívateři všeobecně sdíleného dobra)

2. Část znaková⁷

2.1 Popis výjimečného určitého zvláštního případu omezeného užití cizího chráněného statku (např. druh díla a technologická povaha jeho užití, úzký rozsah způsobu užití kvantitativní a kvalitativní, okruh osob, jímž výjimka svědčí)

2.1.1 Podřazení předmětného užití cizího chráněného statku zvláštnímu případu stanovenému v autorském, popř. jiném zákonu s odkazem na příslušné zákonné ustanovení, podle něhož by bylo lze uplatnit výjimku a omezení práva z duševního vlastnictví

2.1.2 Závěr k bodům 2.1 a 2.1.1

2.2 Posouzení bezrozpornosti, nebo rozpornosti předmětného užití cizího chráněného statku (skutku) ve srovnání s běžným (tj. užším než úplným) způsobem jeho užití

a) popis běžného způsobu užití chráněného statku [tj. zásadně takového užití, u něhož může vlastník práva oprávněně očekávat získání odměny (výnos ze svého majetku)]

b) posouzení, zda předmětné užití chráněného statku, vyňaté z volní dispozice vlastníka práva duševního vlastnictví, vstupuje do hospodářské soutěže s tím, jak vlastník práva duševního vlastnictví běžně a rozumně zhodnocuje svá majetková práva ke svému statku

c) posouzení hospodářského dopadu uplatnění omezení a výjimek

⁶ Srov. též *Test poměrnosti cíle a prostředku* a jeho možné použití.

⁷ Tzv. *Třístupňový test (The Three-step test)*.

Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského,
práv souvisejících s právem autorským nebo práva k databázím

a o jejich oprávněních

1.28 Popis předmětného užití cizího chráněného statku (popis skutkového děje)

1.29 Druh práva z duševního vlastnictví, jehož výkon může být užitím chráněného statku omezen (dotčená hodnota)

1.30 Druh práva, svobody nebo všeobecně sdíleného dobra, které je vykonáváno nebo požíváno užitím cizího chráněného statku (uplatněná kolidující hodnota)⁶

1.31 Údaje o uživateli cizího chráněného statku (vykonavateli svého práva nebo svobody či o požívateři všeobecně sdíleného dobra)

2. Část znaková⁷

2.1 Popis výjimečného určitého zvláštního případu omezeného užití cizího chráněného statku (např. druh díla a technologická povaha jeho užití, úzký rozsah způsobu užití kvantitativní a kvalitativní, okruh osob, jímž výjimka svědčí)

2.1.1 Podřazení předmětného užití cizího chráněného statku zvláštnímu případu stanovenému v autorském, popř. jiném zákonu s odkazem na příslušné zákonné ustanovení, podle něhož by bylo lze uplatnit výjimku a omezení práva z duševního vlastnictví

2.1.2 Závěr k bodům 2.1 a 2.1.1

2.2 Posouzení bezrozpornosti, nebo rozpornosti předmětného užití cizího chráněného statku (skutku) ve srovnání s běžným (tj. užším než úplným) způsobem jeho užití

a) popis běžného způsobu užití chráněného statku [tj. zásadně takového užití, u něhož může vlastník práva oprávněně očekávat získání odměny (výnos ze svého majetku)]

b) posouzení, zda předmětné užití chráněného statku, vyňaté z volní dispozice vlastníka práva duševního vlastnictví, vstupuje do hospodářské soutěže s tím, jak vlastník práva duševního vlastnictví běžně a rozumně zhodnocuje svá majetková práva ke svému statku

c) posouzení hospodářského dopadu uplatnění omezení a výjimky

⁶ Srov. též *Test poměrnosti cíle a prostředku* a jeho možné použití.

⁷ Tzv. Třístupňový test (*The Three-step test*).

na každé jednotlivé majetkové právo k užití chráněného statku,
a to spolu s celkovým posouzením dopadu na běžný výkon všech
majetkových práv (tj. bez ohledu na event. zhojení nepřiměřenosti
omezení běžného výkonu jednoho práva poukazem na možný přínos
z jiných majetkových práv ke stejnému statku)

- d) posouzení hospodářského dopadu uplatnění omezení a výjimky
v poměru ke všem osobám, v jejichž prospěch omezení a výjimka
svědčí (tj. bez ohledu na prospěch jednotlivého konkrétního uživatele)

2.2.1 Závěr k bodu 2.2

2.3 Posouzení nepřiměřeného dotčení oprávněných zájmů vlastníka práva
z duševního vlastnictví předmětným užitím jeho chráněného statku cizí
osobou

- a) popis dotčených zájmů včetně jejich druhu
- b) posouzení oprávněnosti dotčených zájmů vlastníka práva z duševního
vlastnictví [ospravedlnitelnost (legitimita) zájmů z hlediska
legitimního cíle sledovaného ochranou duševního vlastnictví]
- c) posouzení míry dotčení zájmů (míry újmy) vlastníka práva z duševního
vlastnictví z hlediska její přiměřenosti, nebo nepřiměřenosti
(např. potencionální nebo skutečné nepřiměřené omezení příjmů
z majetkových práv či jejich ztráta)

2.3.1 Závěr k bodu 2.3

3. Závěr (právní názor)

Na základě shora podaného metodického posouzení právní věci vyslovuji následující právní názor, jímž odpovídám na položenou právní otázku:

Výše popsané užití uvedeného předmětu práva

je /není

uplatněním dovolené výjimky a dovoleného omezení tohoto práva,

a to na základě § [redacted] v souvislosti s § [redacted] českého zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona), ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 186/2006 Sb. a č. 216/2006 Sb.

Upozornění

Výše obsažený závěr je podán podle českého zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona), ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 186/2006 Sb. a č. 216/2006 Sb.

Účelem tohoto testu nebylo zodpovídat právní otázku slučitelnosti citovaného zákona nebo jeho části s jiným zákonem, mezinárodní smlouvou či s právem Evropských společenství.

D o l o ž k a

Prohlašuji na svou odbornou a stavovskou čest, že k výše uvedenému právnímu názoru jsem dospěl podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nezávislé na jiných osobách, pouze na základě výše uvedených podkladů, hledisek, metod a právních norem vyplývajících z citovaných pramenů.

Shora podaný závěr vyjadřuje právní názor posuzovatele, který je argumentačně podložen, jak je výše uvedeno.

Test dovoleného uplatnění výjimek a omezení práva autorského, práv souvisejících s právem autorským nebo práva k databázím, obsahující odborné posouzení shora popsaných skutečností, a to formou odborného vyjádření, jakož i právní názor z něho vyplývající, je předložen bez rozporů.

Tento test obsahuje **deset** číslovaných a v jednu listinu spojených stran **bez příloh**.

Posuzovatel:

V dne

5.3

TEST POJMOVÝCH ZNAKŮ KNOW-HOW

PŘÍKLAD: Vědecký poznatek

Jazykovědec svým výzkumem dosáhl vědeckého poznatku o účinném způsobu výuky cizích jazyků.

VÝZNAM A POUŽÍVÁNÍ

- **Soukromoprávní, *např.:***
  - ✓ zjištění nepeněžitého majetkového vkladu do základního kapitálu obchodní společnosti či družstva anebo do obecně prospěšné společnosti či do nadace
  - ✓ zjištění hodnoty (odhadu ceny) vkladu
  - ✓ spory nekalosoutěžní
- **Procesní, *např. nesporné věci rejstříkové***
- **Trestní**

METODY

1. metoda uznání skutkových tvrzení
    × dokazování
2. metoda popisná a rozříd'ovací
3. logické metody odvození a rozboru
4. metoda hodnocení významu

STRUKTURA

1. úvod vč. prohlášení shody, položení právní otázky a uvedení metod
2. část údajová
3. část znaková vč. zvláštního znaku pro případ vkladu podle obch. z.
4. závěr ⇔, event. doložka o nestrannosti

ZÁVĚR

- **Obsah závěru:**

přezkoumatelný bezrozporný **právní**

názor na hmotné právo

vč. názoru na **zvláštní** vkladovou

způsobilost know-how podle obch. z.

Test pojmových znaků know-how

verze 1.1

Prohlášení shody

Test pojmových znaků know-how odpovídá právním požadavkům (pojmovým znakům), které na právní status know-how kladou právní normy vyplývající zejména z:

- a) čl. 11 odst. 1 až 4 *Listiny základních práv a svobod, vyhlášené pod č. 2/1993 Sb.*, ve znění pozdějšího předpisu
  - b) mezinárodních smluv o ochraně investic, kterými je Česká republika vázána, pokud jde o jejich běžný obsah
  - c) *zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku*, ve znění pozdějších předpisů
  - d) *zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů*, ve znění pozdějších předpisů
  - e) *zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech)*, ve znění pozdějších předpisů
  - f) *zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů*, ve znění pozdějších předpisů
  - g) *zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku)*, ve znění pozdějších předpisů,
- a to i s přihlédnutím k čl. 2 (viii) *Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, podepsané ve Stockholmu dne 14. července 1967*, vyhl. pod č. 69/1975 Sb., ve znění vyhl. pod č. 80/1985 Sb.

Test pojmových znaků know-how zásadně odpovídá právní argumentaci obsažené v odůvodnění následujícího právního rozhodnutí:

- a) *usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 11. 2005 čj.: 7 Cmo 209/2005-44*, uveřejněné v Právních rozhledech, 2006, č. 8, s. 308 – 310.

Položená právní otázka

Pomocí testu má být zodpovězena následující právní otázka věcného statusu (právní kvalifikace):

Tato otázka mi byla položena zadavatelem, jímž je:

Předložené podklady

Při posuzování zadané právní otázky jsem vycházel z následujících podkladů:

Podklady mi byly předloženy

Za svá jsem vzal skutková tvrzení, obsažená ve shora uvedených podkladech, o jejichž věrohodnosti jsem neměl pochyb, a bez nichž by nebylo lze učinit závěr o právní otázce.

Hlediska

Východiskem dosažení právního závěru mi byly následující skutečnosti (hlediska):

- a) skutkové okolnosti a jejich vzetí za své
- b) odborné posouzení skutečností, k nimž je třeba
- c) právní posouzení.

Použité metody

K zodpovězení právní otázky jsem použil, kromě obecně uznávaných nebo právně přikázaných metod výkladu mezinárodních smluv nebo právních předpisů, následující

metody, vedoucí ke zjištění pojmových znaků know-how vyplývajících z právního řádu, a to:

- a) metodu uznání skutkových tvrzení
- b) metodu popisnou a roztřídovací
- c) logické metody odvození a rozboru
- d) metodu hodnocení významu.

1. Část údajová

- 1.1 Název know-how
- 1.2 Popis know-how
- 1.3 Účel a hospodářský význam
- 1.4 Druh objektivně vnímatelné podoby vyjádření know-how (např. elektronická aj.) a trvalost nebo dočasnost vyjádření
- 1.5 Popis věci (nosiče), jíž, v níž nebo na níž je know-how vnímatelně vyjádřeno
- 1.6 Doba vzniku know-how
- 1.7 Stav zveřejnění know-how
- 1.8 Stát původu know-how
- 1.9 Know-how zaměstnanecké (podnikové)
- 1.10 Know-how na objednávku nebo soutěžní
- 1.11 Jiný způsob vzniku know-how
- 1.12 Obsažení know-how v jiném předmětu (např. v obchodním tajemství, důvěrné informaci, vynálezu nebo jiném technickém řešení, vědeckém díle, zlepšovacím návrhu) a stav právní ochrany takového předmětu
- 1.13 Jiné k popisu know-how
- 1.14 Údaje o majiteli nebo spolumajitelích
- 1.15 Jiné k majiteli nebo spolumajitelům
- 1.16 Údaje o původci nebo spolupůvodcích
- 1.17 Jiné k původci nebo spolupůvodcům

- 1.18 Údaje o zaměstnavateli u zaměstnaneckého (podnikového) know-how
- 1.19 Údaje o objednateli nebo vyhlášovatelé soutěže u know-how na objednávku nebo soutěžního
- 1.20 Údaje o postupných licencích, o nabyvatelích oprávnění z licence nebo podlicence

2. Část znaková

- 2.1 Know-how tvořeno souborem:
  - a) poznatků
  - b) dovedností
  - c) zkušeností
  - d) zručností
- 2.2 Know-how tvořeno jednotlivostí spočívající v jednotlivém:
  - a) poznatku
  - b) dovednosti
  - c) zkušenosti
  - d) zručnosti
- 2.3 Věcná povaha know-how (např. výrobní, technická, provozní, obchodní, vědecká, výzkumná, vývojová aj.)
- 2.4 Vlastnosti know-how:
  - a) identifikovatelnost (zpředmětnění)
  - b) způsobilost objektivního vyjádření
  - c) podstatnost
  - d) užitečnost
  - e) absence běžnosti
  - f) hospodářská využitelnost
  - g) ocenitelnost
  - h) převoditelnost
  - i) absence obecné známosti a obecné dostupnosti

- j) absence předmětu práva patentového nebo práva užítně vzorového
- 2.5 Podoba objektivního vyjádření (např. popisem, výkresem, vzorcem aj.)
- 2.6 Přítomnost alespoň minimálního stupně hospodářské hodnoty a v čem spočívá

- 2.7 Zvláštní vlastnost know-how pro případ jeho nepeněžitého majetkového vkladu do základního kapitálu obchodní společnosti nebo družstva (zvláštní vkladová způsobilost):
  - a) údaje o obchodní společnosti nebo družstvu
  - b) předmět podnikání obchodní společnosti nebo družstva
  - c) hospodářská využitelnost know-how ve vztahu k předmětu podnikání obchodní společnosti nebo družstva¹

3. Výluky z know-how

- 3.1 Obecně známá skutečnost
- 3.2 Obecně dostupná skutečnost
- 3.3 Zvláštní osobní vlastnost, neoddělitelná od osobnosti určitého člověka

¹ § 59 odst. 2 nebo § 260 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

4. Závěr (právní názor)

Na základě shora podaného metodického posouzení právní věci vyslovuji následující právní názor, jímž odpovídám na položenou právní otázku:

Výše popsáný předmět ~~je~~ /není know-how.

a to zejména ve smyslu čl. 11 odst. 1 až 4 *Listiny základních práv a svobod, vyhlášené pod č. 2/1993 Sb.*, ve znění pozdějšího předpisu, mezinárodních smluv o ochraně investic, kterými je Česká republika vázána, pokud jde o jejich běžný obsah, *zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku*, ve znění pozdějších předpisů, *zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů*, ve znění pozdějších předpisů, *zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákona o nadacích a nadačních fondech)*, ve znění pozdějších předpisů, *zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů*, ve znění pozdějších předpisů, *zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku)*, ve znění pozdějších předpisů, a to i s přihlédnutím k čl. 2 (viii) *Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, podepsané ve Stockholmu dne 14. července 1967*, vyhl. pod č. 69/1975 Sb., ve znění vyhl. pod č. 80/1985 Sb.

Z LITERATURY VŠEOBECNÉ SVĚTOVÉ

Bastiat, Zákon. Praha 1991.

Dworkin, Když se práva berou vážně. Praha 2001.

Fuller, Morálka práva. Praha 1998.

Hart, Pojem práva. Praha 2004.

Právo, sloboda a morálka. Bratislava 2003.

Kelsen, Ryzí nauka právní. Brno-Praha 1933.

Všeobecná teorie norem. Brno 2000.

Leoni, Právo a svoboda. Praha 2007.

Hayek, Právo, zákonodárství a svoboda. Praha 1994.²

Hegel, Základy filosofie práva. Praha 1992.

Montesquieu, O duchu zákonů. Dobrá Voda 2003.²

Rawls, Teorie spravedlnosti. Praha 1995.

Z LITERATURY VŠEOBECNÉ ČESKÉ A SLOVENSKÉ

Bobek/Boučková/Kühn (eds.), *Rovnost a diskriminace*. Praha 2007.

Boguszak (ed.), *Právní principy*. Pelhřimov 1999.

Brzobohatá/Tyl (eds.), *Symbol a symbolika v právu*. Praha 2006.

Klíma (ed.), *Interpretace práva ústavními soudy*. Plzeň 2006.

Holländer, *Filosofie práva*. Plzeň 2006.

Ústavněprávní argumentace. Praha 2003.

Kubeš, *Právní filozofie XX. století*. Brno 1992.²

Kühn, Aplikace práva ve složitých případech.
Praha 2002.

Kühn/Bobek/Polčák (eds.), Judikatura a právní argumentace. Praha 2006.

Procházka, Dobrá vůľa, spravodlivý rozum.
Bratislava 2005.

Telec, Přirozené základy soukromého práva. Brno
/v tisku.

Večeřa, Spravedlnost v právu. Brno 1997.

Weinberger, Filozofie, právo, morálka. Brno 1993.

*Kadeřávek, Zákon přirozený základem
zákonodárství lidského. Praha 1896.*

*Pawlowský, Výkladové přirozeného práva. Praha
1801.*

LITERATURA ZVLÁŠTNÍ

Telec, Test pojmových znaků know-how. In: *Malacka* (ed.), Pocta Davidovi. Olomouc 2007.

Test pojmových znaků literárního, jiného uměleckého nebo vědeckého díla. In: *Štenglová* (ed.), Pocta Tomsovi. Plzeň 2006. Práv. rádce 2007/5, Prům. vlast. 2007/3/4. In: *Telec/Tůma*, Autorský zákon. Komentář. Praha 2007. Přehled práva duševního vlastnictví. Brno 2006/2.

Test poměrnosti cíle a prostředku. IS MUNI, Elportál 2007.

Foto:

Justiční palác, Brno, Morava, Česko 2006

Sv. Ivo, patron právníků, kostel sv. Michala, Dominikánské nám., Brno,
Morava, Česko 2007

Sv. Ivo, patron právníků, San Gimignano, Toskánsko, Itálie 2005

Mlýnská nádrž, Morava, Česko 2005

Vranov u Brna, Morava, Česko 2007

České Švýcarsko, Česko 2006

Besední dům, Brno, Morava, Česko 2007

S. Ivo alla Sapienza, (autor Francesco Borromini), Řím, Itálie 2002

Nedvězí, česko-moravská hranice, Čechy, Česko 2006